

Ромашко). Вони розбирають клітку, перетворюючи її на залізничні колії. Хлопець розповідає «скривдженому» чоловікові про те, як його дружина зваблювала його а потім вимагала гроші за свої «послуги». Коли він відмовився заплатити, вона здійняла галас та звинуватила бідолаху в згвалтуванні. Але чи визнає Чоловік, який прожив немало років з Жінкою у цьому маленькому містечку, де всі про всіх все знають, що його дружина – повія, до того ж підзаробляє проституцією? Він знав це давно, але не бажав помічати. І от тепер цей чужоземець, який вештається світом та не визнає встановлених соціумом порядків, намагається привселюдно змусити його визнати приреченість свого шлюбу, багаторічний самообман. Він пропонує йому покинути дружину. Але це означає покинути не лише певну жінку, це означає зруйнувати свій світ, роками створюваний з ілюзій та хибних ідеалів. Невже він погодиться знехтувати напускними уявленнями про подружню чесність й примарну вірність Жінки? Вони вдвох сидять на перехресті шляхів, на коліях, якими носяться поїзди, не зупиняючись. Викрити розпусту дружини означає зупинити потяг власного життя, і направити його іншим маршрутом. Таке рішення вимагає неабияких психологічних зусиль. І Чоловік здається: він просто вб'є Хлопця, тихо, без свідків, на цій забутій світом станції. Він сам повернеться до своєї Жінки, до свого світу, в якому ніхто ніколи не дізнається про його безчестя. Його потяг мчатиме далі, не зупиняючись, доки остаточно не підє під відкис.

Саме тут, на іржавому залізнодорожньому полотні підстреленого Хлопця знайде Дівчина. Вона не принесла револьвер, проте збрала невеличку валізу – все, що лишилося від попереднього життя. Вона втече звідси, і смерть Хлопця не стане його остаточно кінцем: в ній, її новій долі він продовжить своє існування. Його життя не минуло марно, адже він зміг змінити її майбутнє.

Хір А.М., Сінкевич О.В.

аспіранти,

Національний університет «Львівська політехніка»

ТЕАТРАЛЬНИЙ ПРОСТІР ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ ПРОВІНЦІЙНОГО КУЛЬТУРНОГО СЕРЕДОВИЩА (НА ПРИКЛАДІ ЗАКАРПАТСЬКОГО ТА ВОЛИНСЬКОГО РЕГІОНІВ УКРАЇНИ)

На початку ХХІ століття театральне мистецтво не втрачає свого значення, а органічно поєднується з соціокультурним середовищем, формуючи нові культурні стратегії. Оскільки сучасний український театр знаходиться в стані постійного розвитку, необхідним є його дослідження з метою надання рекомендацій щодо архітектурно-просторових аспектів сучасного театру.

Відсутність стратегій культурного розвитку є сьогодні однією з причин занепаду провінційних районів. Саме тому, театральна діяльність може стати важливою частиною культурно-освітньої програми місцевого населення, а наявність культурної активності стимулом для розвитку регіону, відродження туризму, залучення інвестицій.

Розвиток театральних просторів в провінційному середовищі допоможе виявити локальні особливості регіонів і бути провідним чинником їхнього

відродження, а інтеграція театру в непристосоване для нього середовище може мати синергетичний ефект, особливо в провінційному контексті.

На прикладі локальних масових культурних заходів з театральною складовою досліджено сучасні театральні простори в Закарпатському і Волинському регіонах України. Для дослідження обрані саме ці регіони, оскільки територіально вони знаходяться в межах західної України, але володіють різними культурними традиціями та історичним минулим. Аналіз і порівняння тенденцій театрального розвитку в цих регіонах дозволить окреслити більш повну палітру можливостей організації театральних просторів поза межами спеціалізованих споруд у провінції.

Будівництво спеціалізованих театральних будівель і споруд є витратним і тривалим процесом. Відповідно, таке будівництво відбувається рідко, і, в основному, у великих населених пунктах та обласних центрах, що у свою чергу, відводить провінційним містам другорядне значення. Саме тому, архітектурна діяльність у даній сфері поступово відходить від традиційного будівництва театральних будівель і тяжіє до специфічного новітнього проектування архітектурного середовища, яке не тільки враховує можливість використання середовища для театральної гри, а й ставить якісно нові естетичні, функціональні та об'ємно-просторові вимоги до організації таких просторів. Формування такого середовища вимагає від архітектора оптимальних та оригінальних рішень щодо просторової організації середовища та оптимізації витрат. Саме тому, для організації театральної активності часто використовуються і адаптуються нетипові і пост урбаністичні простори.

Одним з потенційно ефективних театральних просторів у сучасній урбаністичному середовищі є міська площа. Площа – це простір, який органічно вливається в міську забудову і виконує ряд специфічних функцій. Історично склалося так, що однією з найважливіших складових міській площі були видовища. Сьогодні міська площа часто перетворюється на сцену в прямому сенсі слова. Даний вид театрального простору спонукає потенційного глядача до участі та активності, на протизагу пасивному спогляданню в класичному театрі [1]. Як приклад функціонування театру на площі, можна навести театралізоване дійство в центральній частині м. Ужгорода в рамках міжнародного фестивалю театрів ляльок «Інтерлялька-2013».

Іншим напрямком розвитку театральної активності є інтеграція театрального простору в міське середовище. Фестиваль «Мандрівний вішак», який проходить у Луцьку використовує для проведення театральних вистав імпровізовані сценічні майданчики (обов'язково за межами театральних залів) в різних частинах міста. Концепцію виходу театру за межі будівель організатори формулюють так: «Театр це не тільки місце з гардеробом, буфетом і оксамитовою завісою, будь-яке місце в місті може стати простором для гри». Так з'явилася ідея фестивалю: «Театр поза театром». Таким чином, повернення театральної складової в сучасне міське середовище, виводить театральне мистецтво на новий виток розвитку, наближаючи його до потенційного глядача [2]. В межах даного театрального фестивалю вистави проводилися у незавершених будовах, руїнах історичних споруд, сучасних громадських та торгових приміщення, на вулицях.

Ще одним видом театральної активності в провінції можна назвати такі масові театральні видовища як історичні реконструкції. Історична реконструкція – театралізоване відтворення матеріальної і духовної культури

тієї чи іншої історичної епохи та регіону. Такі масові видовища відбуваються в «Замку Любарта» у Луцьку в рамках заходу «Ніч у Луцькому замку», в замку села Чинадієво Закарпатської області в рамках фестивалю «Срібний Татош».

Одним з напрямків розвитку театрального середовища можна вважати адаптацію закинутих будівель і споруд. Як приклад, можна навести щорічний фестиваль «Креденц» в м. Виноградово на Закарпатті. Щороку фестиваль змінює свою локацію, але зберігає ключову ідею: проведення творчого заходу на занедбаних територіях на периферії міста (меблева фабрика, цементний завод, закинута туристична база). У репертуарі фестивалю – театральні вистави та перформанси, декламації та літературні читання, концерти, імпровізовані художні виставки [3], [4].

Важливим аспектом розвитку провінції є, також, підтримка аматорських театральних колективів. Прикладом може слугувати с. Нижнє Селище Хустського району. Театральна діяльність ініціативної групи ентузіастів, включає функціонування театр-студії «Чіга-Біга», організацію молодіжного театрального фестивалю «Птах» є одним їх найбільш вдалих прикладів локальної самоорганізації. Дана студія і театральні заходи функціонують на базі місцевого клубу та сільської загальноосвітньої школи.

Сучасний театр знаходить нові форми вираження і зміст, зливається з іншими видами мистецтва, інтегрується в середовище [5]. Він часто не вимагає спеціалізованих споруд, які сковують і обмежують його розвиток, і тяжіє до відкритих, незалежних просторів. Однак, це не означає, що відпала необхідність у проектуванні театральних просторів. Очевидно, ми є свідками того, що архітектурна діяльність у цій сфері поступово відходить від традиційного будівництва театральних будівель до специфічного проектування архітектурного середовища. А це, в свою чергу, може стати імпульсом регіонального розвитку, допоможе залучити ресурси для необхідних позитивних перетворень у містах, провінційних центрах, занедбаних територіях, тощо. Це доводить, що сучасне театральне мистецтво може служити культурною платформою розвитку провінції.

Отже, на основі розглянутих театральних практик можна виявити основні принципи формування театральних просторів поза межами спеціалізованих споруд:

- Розташування в будь якій частині населеного пункту, а не лише в центральній частині, а часто поза ним;
- Демократичність та відсутність соціального поділу і особливих вимог до відвідувачів театру;
- Використання нетипових просторових рішень та адаптації нетипових локацій, таких як промислові зони, або занедбані будівлі.
- Використання простих конструктивних схем та дешевих будівельних матеріалів, часто вторинного використання.

Список використаних джерел:

1. Проскуряков В.І. Архітектура українського театру. Простір і дія. : Монографія. – Львів: «Львівська політехніка», 2001. – 564 с.
2. Sinkevych O, Khir A. Typology of non- traditional theatre spaces in local context in Ukraine//Man-made world as an instrument of life support and creative self-expression of mankind. – London: IASHE, 2014. – С. 51-53.

3. Перспективи використання сучасних засобів дизайну в архітектурному середовищі м. Львова / Хір А., Гой Б., Гаращак Т. // Традиції та новації у вищій архітектурно-художній освіті. – Харків: ХДАДМ, 2011. – № 2. – С. 149-151.

4. Чепелик О.В. Взаємодія архітектурних просторів, сучасного мистецтва та новітніх технологій, або Мультимедійна утопія / Ін-т проблем сучасн. мист-ва Акад. мист-в України. – К.: Хімджест, 2009. – 272 с.

5. Липківська А. Літературне першоджерело та сценічний текст: від егоцентризму «молодого» театру рубежу 1980-1990-х років – до демократичних цінностей сьогодення / Нариси з історії театрального мистецтва України ХХ століття / Інститут проблем сучасного мистецтва Академії мистецтв України; Редкол.: В. Сидоренко та ін. – Київ: Інтертехнологія, 2006. – С. 889-915.

Цуркан К.С.

аспірант,

Львівська національна академія мистецтв

**ВПРОВАДЖЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ
«КОМП'ЮТЕРНЕ ПРОЕКТУВАННЯ» В НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС
КАФЕДРИ ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТИЛЮ ЛНАМ**

Сучасність вимагає від художника доброго знання комп'ютерних програм. Курс «Комп'ютерне проектування» було введено у навчальну програму кафедри художнього текстилю в 2006 р. Він був розроблений викладачем кафедри Софією Ярославівною Бурак (закінчила ЛНАМ у 1984 р.). Постійним завданням курсу є пошук нестандартних підходів до проектування виробів художнього текстилю за допомогою сучасних комп'ютерних програм [1, с. 3].

Вибір програм Adobe Photoshop та Adobe Illustrator був осмисленим та очевидним. Adobe Photoshop – багатофункціональний растровий графічний редактор, створений 1988 р. Томасом и Джоном Нолами. Цього ж року Adobe Systems викупила ліцензію на розповсюдження Adobe Photoshop [8]. На сьогодні для спеціалістів з веб-дизайну, поліграфії та зовнішньої реклами знання цієї програми є обов'язковим. Adobe Illustrator був вперше розроблений для Apple Macintosh (лінійка персональних комп'ютерів виробництва корпорації Apple) у грудні 1986 р. як редактор векторної графіки. Adobe Illustrator є супутнім продуктом з Adobe Photoshop [9].

Розглядаючи принципи роботи цих двох програм відзначимо, що Adobe Photoshop перш за все призначена для графічної обробки цифрових фотографій, принцип роботи в програмі ґрунтується на створенні шарів, від розташування цих шарів залежить кінцевий результат зображення. Якість вибраного зображення залежить від роздільної здатності («розширення», яке вимірюється у пікселях). Працюючи у програмі Adobe Illustrator маємо справу з об'єктами, а не шарами, завдяки цьому програма використовується для створення логотипів, фірмових бланків, (або пакету таких послуг – брендбуків), оформлення банерів, та інших об'єктів, що передбачають широкоформатний друк.

Курс «Комп'ютерне проектування» розрахований на вісім семестрів, чотири семестри студенти вивчають програму Adobe Photoshop, чотири – Adobe Illustrator, при вивченні останньої до завдань належить комбінування двох